

Recenzii

dezvoltări a subiectului asupra bibliografiei românești de carte veche, nu doar în România. Concluzia finală merită reținută: „Cercetate în ansamblu, cărțile românești tipărite în perioada stăpânirii habsburgice sunt oglinda transformărilor suferite de Transilvania în cei 139 de ani cercetați. Ele reflectă orientarea culturală a Vienei față de Transilvania. Implicarea Curții de la Viena în actul de tipărire direct sau prin instituțiile locale a avut câteva scopuri culturale și politice declarate. Prin intermediul instituțiilor școlare, implicit prin tipărirea manualelor de școală pentru adulți și copii, se urmărea instruirea cetățenilor loiali Imperiului; prin susținerea editării cărților de cult s-a avut în vedere, în primul rând, întărirea unirii religioase pe cuprinsul Principatului. Prin apropierea de Imperiu, erudiții români au beneficiat de o educație europeană a vremii, de universități și biblioteci. Prin implicarea lor în actul editorial, cartea românească a devenit, într-o importantă măsură, oglinda spiritului european împărtășit de erudiți prin slova cărții scrise și tipărite” (p. 66).

Un colectiv amplu: Niculina Iacob și Ioan Chindriș (revizia filologică), Niculina Iacob (metodologia alcătuirii repertoriului), cu descrierea cărților realizată de Otilia Urs (Abrud, Alba Iulia, Arad, Blaj, Cluj, Râmnic, Sibiu, Șumuleu-Ciuc, Timișoara), Anca Elisabeta Tatay (Brașov, Bratislava, Buda, Cernăuți, Kalocsa, Karlowitz, Liov, Oradea, Pesta, Trnava, Veneția, Viena), Andrea Mârza (cărți în limbă greacă) și Bogdan Crăciun (cărți în limba germană), cu rezumate ale fiecărei cărți în limba română realizate de Ioan Chindriș și Nicoleta Iacob, traduse în limba engleză de către Roxana Moldovan Czintos, cu o traducere în limba engleză a studiului introductiv realizată de Carmen Borbely, cu o reprezentare cronologică asupra subiectului realizată de Ana Maria Roman-Negoi și o reprezentare cartografică a centrelor tipografice realizată de Bogdan Crăciun.

Sunt analizate 75 de depozite de carte, prezentându-se tipăriturile în funcție de centrele tipografice (21 de centre), cu specială privire inclusiv asupra celor cu existență incertă (p. 939-991). Cărțile sunt prezentate în funcție de format, ornamentație, cuprins. Sunt identificate depozitele unde se află volumele, referințele din izvoare de bibliografie anterioare la observațiile finale fiind consemnat exemplarul de referință, inclusiv cotele unde poate fi identificată lucrarea.

O lucrare monumentală, proiect finanțat dintr-un grant al Consiliului Național al Cercetării Științifice. O redescoperire a ideii de europenism transilvan prin cultură, editare și coerență în cercetare.

Pr. Conf. Dr. Constantin Necula

Arhimandrit Benedict Ghiuș, *Predici și îndrumări omiletice*, Scrieri I, Editura *Cuvântul Vieții* a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2016, 321 p.

Cu binecuvântarea și purtarea de grijă a PF Sale Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, care prefațează ediția, a apărut la Editura „Cuvântul Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei lucrarea Părintelui Arhimandrit Benedict Ghiuș, *Predici și îndrumări omiletice* (Scrieri I) (București, 2016, 321 p.). Încă din *Binecuvântare* (p. 5-7), semnată de PF

Recenzii

Sa PF Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cititorul face cunoștință cu o serie de date generale asupra vieții Părintelui Benedict, ca și cu icoana pe care el ne-a lăsat-o vie, surprinsă astfel de cuvintele Arhipăstorului: „Cei care l-au cunoscut ca preot slujitor al Catedralei și duhovnic încercat dau mărturie despre cuvântul său cald și mângâietor, convingător și ziditor, erudit și cuceritor, despre sobrietatea și firescul slujirii sale, despre bunăvoința pe care o manifesta față de toți cei care îi cereau îndrumarea și binecuvântarea. Tuturor le insufla nădejde, reamintindu-le că nici un păcat pentru care facem pocăință nu covârșește infinita iubire de oameni a lui Dumnezeu. A fost, neîndoielnic, un monah împodobit cu mari daruri duhovnicești, între care îl remarcăm pe cel al paternității sau îndrumării spirituale; a fost un avvă sau gheron în sensul deplin al cuvântului, un îndrumător cu mare discernământ, însoțitor încercat și fierbinte rugător pentru fiii săi aflați pe calea urcușului duhovnicesc. A trăit învățăturile pe care le picura în sufletele fiilor săi duhovnicești, iar aceștia, cu nemărginită dragoste și evlavie, au depus mărturie despre bunătațea și smerenia sa desăvârșite, despre blândețea și discernământul său, despre noblețea și sensibilitatea sa. De asemenea, fiii săi duhovnicești au mărturisit despre harisma străvederii cu care străbătea adâncul inimii interlocutorului, despre puterea și greutatea cuvântului său și plinătatea iubirii pe care o purta celor care se aflau sub îndrumarea sa. Era o prezență luminoasă, care revărsa în jurul său pacea dumnezeiască, roadă a sălășluirii lui Hristos în inima sa curată și smerită” (p. 6-7).

O notă editorială (p. 9-11) consemnează parcursul predicilor acestora de la raftul de păstrare al bibliotecii sub ochii noștri, PS Sa Timotei Prahoveanul fiind inima unei întreprinderi îndrăznețe prin cuprindere și binecuvântate prin conținut, alături de Starețul Mănăstirii Cernica, Arhim. Maxim Bădoiu și Protos. Ignatie Grecu – păstrătorul și cel ce a păzit de la risipire fragilele manuscrise ale Avvei. Legende de fotografii realizate cu ajutorul PS Timotei și Arhim. Policarp Chițulescu, directorul Bibliotecii Sfântului Sinod, sunt și ele relevante în documentarea figurii Părintelui Benedict. Prea sfințitului Părinte Timotei Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, îi datorăm și o introducere luminoasă în cultura spirituală a percepției Gherondei ce a luminat cerul Ortodoxiei Românești. Textul său, Monahul ca dintr-o poveste- Benedict Ghiuș Arhimandritul (p. 13-20) este completat de o fișă de repere biografice (p. 21-29) urmate de o excelentă selecție de iconologie a vieții Părintelui. Câteva fotografii sunt remarcabile, mai cu seamă cele alături de episcopul Pavel Șerpe ori fotografiile de la hirotonia Părintelui Voicescu realizată de Mitropolitul, de mai târziu, Antonie Plămădeală, care spun multe despre curajul celor ce au suferit împreună sub teroarea comunistă.

Editorii ne pun apoi la dispoziție un regal de propovăduire. Un număr de 10 omilii și 11 structuri catehumenale de mare calitate, prin conținut și metodă. Pentru că o selecție ne este imposibilă la nivelul unei recenzii, vă propunem o lectură amănunțită. Viața și propovăduirea unui slujitor al Bisericii care a trecut, prin mărturia și lucrarea sa, în inima de duh a Ortodoxiei. Semn în Sinaxarul ortodoxiei românești.

Pr. Conf. Dr. Constantin Necula